

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

HÀ THỊ LINH

**NGHIÊN CỨU SINH TRƯỞNG VÀ NĂNG SUẤT
CÂY GỪNG (*ZINGIBER OFFICINALE* (WILLD.)
ROSCOE) TẠI XÃ CÔN MINH, HUYỆN NA RÌ,
TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

TR- ỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

HÀ THỊ LINH

**NGHIÊN CỨU SINH TRƯỞNG VÀ NĂNG SUẤT
CÂY GỪNG (*ZINGIBER OFFICINALE* (WILLD.)
ROSCOE) TẠI XÃ CÔN MINH, HUYỆN NA RÌ,
TỈNH BẮC KẠN**

Chuyên ngành: Lâm nghiệp

Mã số: 60.62.02.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học:

TS. NGUYỄN VĂN THÁI

THÁI NGUYÊN – 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào khác.

Tôi xin cam đoan rằng các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 29 tháng 8 năm 2013

Tác giả luận văn

Hà Thị Linh

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành theo chương trình đào tạo cao học khoá 19 giai đoạn 2011 - 2013 tại trường Đại học Nông lâm - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình hoàn thành luận văn thạc sỹ, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của Ban giám hiệu, khoa đào tạo Sau đại học trường Đại học Nông lâm - Đại học Thái Nguyên. Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn đến sự giúp đỡ quý báu đó.

Tôi xin được gửi lời cảm ơn trân trọng và sâu sắc nhất đến TS. Nguyễn Văn Thái đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn cho tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và thực hiện đề tài.

Trong quá trình học tập, triển khai nghiên cứu đề tài và những kết quả đã đạt được hôm nay, tôi không thể quên được công lao giảng dạy và hướng dẫn của các thầy giáo, cô giáo trường Đại học Nông lâm - Đại học Thái Nguyên.

Trong thời gian thực hiện, tác giả cũng đã nhận được sự giúp đỡ tận tình của các đồng chí lãnh đạo phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Na Rì, lãnh đạo, cán bộ UBND xã Côn Minh. Ngoài ra, chúng tôi còn nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của lãnh đạo các cơ quan chức năng, các địa phương trong việc cung cấp tài liệu, số liệu và cùng đi khảo sát thực tế.

Tuy nhiên, do nhiều yếu tố khách quan cũng như chủ quan nên không thể tránh khỏi những thiếu sót và hạn chế. Kính mong nhận được sự chia sẻ và những ý kiến đóng góp quý báu của các nhà khoa học, thầy cô giáo và các bạn đồng nghiệp.

Một lần nữa, tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2013

Tác giả

Hà Thị Linh

MỤC LỤC

	Trang
LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	iv
MỤC LỤC	v
DANH MỤC KÝ HIỆU VÀ CÁC CHỮ VIẾT TẮT	x
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	xi
DANH MỤC CÁC HÌNH	xii
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Mục tiêu nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn	3
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Tổng quan vấn đề nghiên cứu.....	4
1.1.1. Khái quát về lâm sản ngoài gỗ.....	4
1.1.1.1. Định nghĩa về lâm sản ngoài gỗ.....	4
1.1.1.2. Phân loại.....	5
1.1.1.3. Giá trị của lâm sản ngoài gỗ	6
1.1.2. Trên thế giới.....	8
1.1.2.1. Lịch sử cây gừng.....	8
1.1.2.2. Gây trồng.....	9
1.1.2.3. Công dụng và thành phần hóa học.....	10
1.1.3. Ở Việt Nam	11
1.1.3.1. Phân loại thực vật và phân bố	11
1.1.3.2. Đặc điểm hình thái và sinh thái	11
1.1.3.3. Tình hình gây trồng.....	11

1.1.3.4. Công dụng và giá trị.....	11
1.1.3.5. Thu hái, sơ chế và thị trường	12
1.1.4. Nhận xét đánh giá chung.....	12
1.2. Đặc điểm điều kiện tự nhiên - kinh tế - xã hội khu vực nghiên cứu ..	13
1.2.1. Điều kiện tự nhiên.....	13
1.2.1.1. Vị trí địa lý	13
1.2.1.2. Địa hình, địa mạo	13
1.2.1.3. Khí hậu.....	14
1.2.1.4. Thủy văn	15
1.2.2. Các nguồn tài nguyên.....	15
1.2.2.1. Tài nguyên đất.....	15
1.2.2.2. Tài nguyên nước	16
1.2.2.3. Tài nguyên rừng.....	17
1.2.2.4. Tài nguyên nhân văn.....	17
1.2.2.5. Thực trạng môi trường.....	18
1.2.3. Thực trạng phát triển kinh tế xã hội.....	19
1.2.3.1. Tăng trưởng kinh tế.....	19
1.2.3.2. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	19
1.2.3.3. Thực trạng phát triển các ngành kinh tế mới	19
1.2.4. Thực trạng phát triển cơ sở hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội.....	20
1.2.4.1. Giao thông.....	20
1.2.4.2. Thủy lợi.....	21
1.2.4.3. Cơ sở Giáo dục - đào tạo.....	21
1.2.4.4. Cơ sở hạ tầng khác	21
1.2.5. Nhận xét chung	22
1.2.5.1. Thuận lợi	22
1.2.5.2. Hạn chế	22

2.3 Kỹ thuật trồng gừng của người dân xã Côn Minh	23
2.3.1. Cách chọn gừng giống	23
2.3.2. Cách xử lý gừng giống.....	23
2.3.3 Cách ủ hom gừng	24
2.3.4 Cách chọn đất để trồng gừng	24
2.3.5 Cách làm đất.....	24
2.3.6. Cách bón phân.....	24
Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	25
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	25
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	25
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	25
2.2. Thời gian và địa điểm nghiên cứu	25
2.2.1. Thời gian nghiên cứu	25
2.2.2. Địa điểm nghiên cứu	25
2.3. Nội dung nghiên cứu.....	25
2.3.1. Đặc điểm sinh học của cây gừng	25
2.3.2. Nghiên cứu đặc điểm đất ở ba dạng lập địa gây trồng cây gừng.....	25
2.3.3. Nghiên cứu ảnh hưởng của một số biện pháp kỹ thuật canh tác đến sinh trưởng và năng suất củ gừng	25
2.3.3.1. Nghiên cứu ảnh hưởng của mật độ và phân bón đến khả năng sinh trưởng của Gừng.....	25
2.3.3.2. Nghiên cứu ảnh hưởng của mật độ và phân bón đến năng suất củ của cây gừng.....	26
2.3.4. Đánh giá hiệu quả kinh tế của một số mô hình trồng theo các công thức thí nghiệm khác nhau	26
2.3.5. Đề xuất một số biện pháp kỹ thuật gây trồng cây gừng trên đất lâm nghiệp.....	26

2.4. Phương pháp nghiên cứu	26
2.4.1. Quan điểm nghiên cứu và cách tiếp cận của đề tài	26
2.4.2. Phương pháp nghiên cứu chung.....	28
2.4.3. Phương pháp nghiên cứu cụ thể.....	28
2.4.3.1. Phương pháp kế thừa tài liệu	28
2.4.3.2. Phương pháp nghiên cứu đặc điểm sinh vật học của cây gừng	28
2.4.3.3. Điều tra quan sát trực tiếp.....	28
2.4.3.4. Phương pháp bố trí thí nghiệm	29
2.4.3.5. Phương pháp thu thập số liệu sinh trưởng	29
2.4.3.6. Phương pháp xác định năng suất củ	30
2.4.3.7. Phương pháp đánh giá hiệu quả kinh tế.....	30
2.4.3.8. Phương pháp xử lý số liệu	32
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	35
3.1. Một số đặc điểm sinh học của cây Gừng	35
3.2. Các trạng thái thực vật trồng gừng	36
3.2.1. Đặc điểm thực bì.....	36
3.2.2. Đặc điểm của đất ở ba trạng thái khi đào phẫu diện.....	38
3.3. Ảnh hưởng của một số biện pháp kỹ thuật canh tác đến sinh trưởng và năng suất củ gừng ở trạng thái thảm thực vật khác nhau	41
3.3.1. Ảnh hưởng của mật độ và phân bón đến khả năng sinh trưởng của gừng	41
3.3.1.1. Quá trình sinh trưởng và phát triển của cây gừng theo thời gian	41
3.3.1.2. Ảnh hưởng của mật độ và phân bón đến khả năng đẻ nhánh của gừng	45
3.3.1.3. Ảnh hưởng của mật độ và phân bón đến tỷ lệ sống, chiều dài và chiều rộng của lá cây Gừng.....	47
3.3.1.4. Một số sâu bệnh hại thường gặp ở cây gừng	51

3.3.1.5. Nghiên cứu ảnh hưởng của mật độ và phân bón đến năng suất củ của cây gừng.....	56
3.4. Đánh giá hiệu quả kinh tế của một số mô hình trên các công thức thí nghiệm khác nhau	60
3.4.1. Hiệu quả trên đất trồng đòi trục	60
3.4.2. Hiệu quả trên đất trồng rừng keo 2 năm tuổi.....	61
3.4.3. Hiệu quả trên đất rừng tự nhiên	62
3.4.4. Khả năng áp dụng mở rộng mô hình	64
3.5. Đề xuất một số biện pháp kỹ thuật trồng cây Gừng trên đất lâm nghiệp theo hướng thâm canh.....	64
3.5.1. Đặc điểm nhận biết	65
3.5.2. Chọn đất trồng.....	65
3.5.3. Đất trồng	66
3.5.4. Chăm sóc.....	66
3.5.5. Bón phân	67
3.5.6. Phòng sâu bệnh hại	67
3.5.7. Thu hoạch.....	68
KẾT LUẬN, TỒN TẠI VÀ KIẾN NGHỊ	69
1. Kết luận	69
2. Tồn tại	70
3. Kiến nghị.....	71
TÀI LIỆU THAM KHẢO	72

DANH MỤC KÝ HIỆU VÀ CÁC CHỮ VIẾT TẮT

- BVTV: Bảo vệ thực vật
- CSDT: Chỉ số diện tích
- CT: Công thức
- CV(%): Hệ số biến động
- KHKT: Khoa học kỹ thuật
- KTXH: Kinh tế xã hội
- LAI: Chỉ số diện tích lá
- $LSD_{0,05}$: Sai khác nhỏ nhất có ý nghĩa ở xác suất 95%
- LSNG: Lâm sản ngoài gỗ
- NSLT: Năng suất lý thuyết
- NSTT: Năng suất thực thu
- S: Sai tiêu chuẩn (độ lệch chuẩn)
- TB: Trung bình
- TN: Thí nghiệm
- UBND: Ủy Ban Nhân Dân
- $\bar{X}$: Đại lượng trung bình mẫu